

Skattkamarön

Skattkamarön

efter Robert Louis Stevenson

dramatisering av Christian Lanciai (2014)

personerna:

Billy Bones
Jim Hawkins
pappa Hawkins
Svarta Hunden
Pew, blind
Tom Morgan
Merry
andra pirater
Squire Trelawney
Styrman Dance
John Silver
Kapten Smollett
Israel Hands
Ben Gunn

Handlingen utspelar sig vid västra Englands sydkust
samt på en okänd ö i Karibien i början på 1700-talet.

Akt I scen 1. Vårdshuset "Amiral Benbow"

En luffartyp kommer puffande en skottkärra med en massiv kista.

Billy Bones kommer linkande efter. Sätter sig utanför vårdshuset och pustar ut, schasar bort hjälpredan, suckar och sjunger med skrovlig röst:

Bill Femton gastar på död mans kista, för hej och hå och en sejdell med rom!

Jim (öppnar dörren) Behagas det logi?

Bill Vad är det här för ett ställe?

Jim Amiral Benbow.

Bill Har du rom?

Jim Jodå.

Bill Hämta mig en bågare genast, så kanske jag stannar här. *(Jim går in.)*

Bara de inte hittar mig här, men det verkar ganska ensligt.

Jim (kommer ut med ett krus) Varsågod, Sir.

Bill Det verkar ganska ensligt här. Hit kommer väl inte vem som helst?

Jim Vi är lite på sidan om, Sir. Hit kommer bara stamkunder och doktor Livesey.

Bill Doktor Livesey?

Jim Han ser efter min far.

Bill Är han sjuk?

Jim På väg.

Bill Då tror jag att jag kan anförtro mitt liv åt er tills vidare. Här får du. *(ger honom tunga slantar)* Säg till när det behövs mera.

Jim Tack, Sir. Var så god och stig in och känn er som hemma.

Bill Skönt med en ordentlig sup igen. *(dricker djupt)* Har du mer?

Jim Jovars, Sir.

Bill Fyll då på, för helvete! Jag lever bara när jag dricker! *(Jim indikerar kistan.)*
Den kan vi bära in senare.

Jim Var så god, Sir.

(Vårdshuset öppnas, och Bill kliver på, sätter sig inne vid ett bord och pustar ut.)

Bil (skrålar) Femton gastar på död mans kista, för hej och hå och en sejdell med rom!
Säg, pojke, du har väl ögonen med dig?

Jim Så gott det går.

Bill Risken är att någon kommer och söker mig. Det är i så fall en man med lapp för ögat som går med krycka. Du måste hålla utkik efter honom åt mig.

Jim Är han farlig?

Bill Bara för mig.

Jim Jag ska hålla utkik efter honom, Mister.

Bill Gott. Jag litar på dig. Mitt liv är i dina händer – och i den där kofferten.
Den får aldrig öppnas.

Jim Nej, Sir.

Bill Vad tror du jag har i den?

Jim Jag vågar inte gissa, Sir.

Bill Jag har mitt liv i den, men jag är levande död, så det är mitt eget lik som ligger i den. Vågar du öppna den?

Jim (rädd) Nej, Sir.

Bill Det är tur för dig det. Men det är ingen risk. Den kan inte öppnas. Mitt liv är låst för gott, och mitt levande lik kan aldrig grävas upp igen, inte ens av gänget med den svarta lappen.

Jim Den svarta lappen, Sir?

Bill Den svarta lappen. Det är bara den jag är rädd för. Det är bara den som förföljer mig, och därför är jag på ständig flykt med mitt eget lik i lasten. Om du ser mannen med den svarta lappen och kryckan måste du hojta, så att jag kan fortsätta fly.

Jim Ni måste ha ett hemskt förflutet, Sir.

Bill Det hemskaste tänkbara. (*Fadern kommer in.*)

fadern Jag ser att vi har fått en gäst, Jim.

Bill Jag är inte så farlig som jag ser ut. Farliga är bara de som är ute efter mig, men jag tror inte de hittar mig här.

fadern Ni är välkommen så länge ni sköter er.

Bill Var inte rädd. Jag kan betala för mig så länge jag lever, och så länge jag orkar dricka mera rom. (*sätter hårt sitt krus på bordet som för att demonstrera att det är tomt.*)

fadern Genast, Sir. (*går för att hämta mera*)

Bill (i förtroende till Jim) Allt jag vill egentligen är att få dö i fred på riktigt. Jag har ett hemskt förflutet som hela tiden hemsöker mig, men hemskast är de levande som fortfarande vill åt mig. De får aldrig få tag i mig. Då är jag förlorad.

Jim Ja, Sir.

Bill Sluta Sirrah mig, pojke. Kalla mig kapten Bill, om du vill.

Jim Ja, kapten Bill.

Svarta Hunden (tittar plötsligt in) Så roligt att se dig igen, Bill.

Bill (lamslagen av fasa) Svarta Hunden!

Hunden Ta det lugnt, Bill. Vi ville bara veta var du var.

Bill Lämna mig nån gång i fred!

Hunden Det vet du mycket väl, att ingen av oss någonsin kan få fred.

Bill Vad vill du mig?

Hunden Ingenting.

Bill Vad gör du här då?

Hunden Bara konstaterar var du är. Vi saknade bäring på dig. Nu har vi fått den.

Bill Jag är färdig med er! Ni har ingenting att hämta hos mig!

Hunden Det tror fan det. Men det är lugnt. Försök supa ihjäl dig om du kan innan vi kommer tillbaka. På något annat sätt slipper du oss inte. (*drar sig ut igen*)

Bill (fortfarande skräckslagen) Jag behöver förstärkning. Fort! Mera rom! Annars blir jag hysterisk!

fadern (kommer in med mera rom och fyller på) Den här karlen har inte långt kvar. Vi får traktera honom så länge det går. Det blir en tävling med hans timglas.

Bill (tömmar sin bägare i panik) Jag är förlorad! De har funnit mig!

fadern Ni är säker här, Sir.

Bill För dem är jag aldrig säker någonstans. Min enda chans är att jag ännu inte fått den svarta lappen, men det är bara en tidsfråga innan det är klippt.

fadern Ta det lugnt, Sir, och drick försiktigt.

Bill Hur dricker man försiktigt? (*tömmar en ny bägare*)

Livesey (kommer in) Jag ser att ni har fått en ny gäst på pensionatet.

fadern Så skönt att ni kom, doktor. Ärligt talat tror jag han kan bli stökig.

Livesey Det syns på mils avstånd att han klättrat ut på sin yttersta gren. Han super i panik. Det är inget gott tecken.

fadern På vad då, doktorn?

Livesey På hans tillstånd. Kort sagt, han skenar mot döden.

Bill Hur törstig tillåter ni egentligen en gammal sjöman att få vara? (*försöker tömma sitt tomma krus och kollapsar*)

Livesey (reser sig) Nu är det färdigt. (*undersöker honom snabbt*) Han tål inte en enda drink till.

fadern Hur är det med honom?

Livesey Bär ut honom. Han är färdig med allt utom som lik.

Jim Han fick en chock när han fick plötsligt besök, doktorn.

Livesey Av vem då?

Jim Av en typ som han kallade Svarta Hunden, som gav honom skräcken.

Livesey För vad?

Jim För fler oväntade besök.

Livesey Då kommer de, var så säker. Han kanske klarar den här attacken om han bara får vila och inte blir upprörd – och han tål inte en droppe till.

Jim Nej, doktor Livesey.

Livesey Jag måste vidare, men kalla på mig genast om någonting händer.

Jim Ja, doktor Livesey. (*Doktorn går.*)

fadern Det var ju inte meningen att vi skulle få en patient på halsen, även om han betalar för sig.

Jim Han klarar sig nog.

Bill (vaknar till) För hej och hå och en sejdel med rom! Var är rommen?

fadern Ni får inte dricka mera.

Bill Varför inte det?

fadern Doktors befallning.

Bill Vilken jävla doktor? Jag ser ingen doktor. Ingen har rätt att befalla över mig utom jag!

fadern Doktorn säger att ni dör om ni dricker en enda droppe till.

Bill Vilken jävla doktor? Hur vet han det? Ser han i syne? Mitt liv har inget utrymme för någon doktor, bara skurkar och pirater och skelett...

fadern I så fall beklagar jag att vi inte kan tillfredsställa era behov. (*resignerar och går*)

Bill (till Jim, bevekande) Gosse, hjälp mig, är du snäll. Jag behöver bara en enda droppe.

Jim Doktorn säger att det är farligt.

Bill Naturligtvis är det farligt. Det är farligt att leva. Ingenting är mera livsfarligt, då ingen kommer undan att han måste dö. Lever man så måste man stå sitt kast och dö. Sådant är livet, den största illusionen och sveket, så att man nästan

har det bättre som död, då man åtminstone är på den säkra sidan om livet. Bara en droppe. Du har väl någon flaska kvar?

Jim Far hämtade just. (*visar flaskan. Bill tömmer den genast i kruset.*)

Bill Du räddar mitt liv.

Pew (utanför) Billy Bones, det är dags!

Bill (ännu mer skräckslagen än tidigare, grabbar tag om Jim) Säg att jag inte är hemma!

Jim (öppnar och finner Pew vid ingången, blind med käpp i kapuschongkappa) Han är inte hemma.

Pew Tror du inte jag hör dig, Billy Bones? (*grabbar tag om Jim, som inte kan slita sig ur det dödliga greppet*) För mig till honom! (*tvingar honom in med sig medan han stöter sig fram med blindkäppen*)

Bill (drar sig baklänges upp mot väggen) Jag är inte hemma! Jag är inte här!

Pew Vad hjälper det? Du är dömd ändå. Visa mig fram till honom! (*Jim måste leda Pew fram till Bill*)

Bill Vad vill du mig, du dödens fasansfulla avbild?

Pew Det vet du mycket väl. Vi släpper dig aldrig, och du slipper oss aldrig. Här! (*placerar med våld en lapp i hans näve*) Det var allt. Missionen fullkomnad. Lev så länge du kan, ty sedan skall du dö! (*drar sig ut igen utan hjälp av Jim men med käppen och försvinner*)

Bill (slagen av fasa) Det är slut med mig!

Jim Vad är det?

Bill (blottar vad han fått i näven) Den svarta lappen! Det är den slutgiltiga kallelsen! Jag är pantad! – Hämta genast mera rom åt mig. Annars dör jag.

Jim Men doktorn varnar er!

Bill Jag vet. Han säger att jag dör om jag dricker, men det gör jag ändå, så det kommer på ett ut. Rädda mitt liv, pojke, och lindra mitt eviga lidande!

Jim (serverar honom hjälpsamt)

Bill Tack, min son. Detta glömmer jag aldrig. (*dricker djupt och slocknar*)
fadern (kommer ner igen) Är han död nu?

Jim Det tror jag inte.

fadern Du får nog kalla på doktorn.

Livesey (råkar just då komma in) Jag såg en ruskig typ på väg härifrån. Vad ville han?

Jim Han var blind. Han bara gav kapten Bill ett budskap.

fadern Varvid kapten Bill kreperade. Tur att ni kom, doktorn.

Livesey (strängt) Har ni gett honom mera rom?

Jim Han bad om det.

Livesey Då är det ute med honom. Jag tror inte han vaknar mera. (*tar pulsen på honom och ser bister ut*) Saken är klar. Han är död. Var han skyldig er mycket pengar?

fadern Inte mycket men något.

Livesey Då har ni rätt att ta vad han blev er skyldig. Hans koffert är väl låst?

fadern Ja.

Livesey Då är det nog nyckeln till den han har runt halsen. (*rycker loss den och ger den åt fadern*) Var så god.

fadern Öppna den, Jim.

Jim Han varnade mig för att göra det.

Livesey Han är död nu. Det är ingen fara.
(*Jim låser upp kistan och blickar förbryllad ner i den.*)

Jim Här finns nästan ingenting. Bara småprylar och souvenirer, gamla kläder, snäckor och krimskrams.

fadern Ingen börs?

Jim Jo, en liten, men det är inte mycket i den. (*tar upp den och skramlar med den: bara mynt*)

fadern (*öppnar den och håller ut mynten på bordet*) Utländska allihop nästan. Det är inte mycket värt.

Livesey Räcker det?

fadern Kanske.

Jim (*tar fram ett ihopvikt vaxdukspaket*) Här är något annat.

Livesey Behåll det som minne.
(*Upprörda röster utanför.*)

Svarta Hunden Du gav väl honom den svarta lappen?

Pew (*s gälla röst*) Vad tror du om mig egentligen?

Hunden Hur lång tid gav du honom?

Pew Till tio i kväll!

Hunden Vi måste få tag i honom levande före det!
(*Någon brottas med dörrhandtaget.*)

Pew Det är låst!

Hunden Då får vi bryta oss in!

Pew Vi måste hämta förstärkning!

Hunden Kom! (*De ger sig av.*)

Livesey (*har hela tiden hållit fingret för munnen för att hålla alla alldeles tysta.*) De hämtar förstärkning. De kommer tillbaka. Vi har en kort frist. Kom! Vi måste ge oss av. Ingen levande får finnas här när de kommer tillbaka.

fadern Vad tänker de göra?

Livesey När de inte finner vad de söker kommer de nog att i raseri slå sönder hela kåken.

fadern Mitt fina gamla värdshus!

Livesey Det kan inte hjälpas. Deras kompis här är död, och de kommer aldrig att förlåta honom att han dog ifrån dem utan att de fick döda honom själva. Ta med er hans börs och ditt paket, Jim. Jag misstänker att det kan förklara vad de är ute efter, då han inte ägde något annat.

fadern Det blir svårt att lämna ett hem åt rövare.

Livesey Du kan komma tillbaka senare när faran är över. Nu är varje minut dyrbar. Vi vet redan för mycket. Kom! (*får med sig Jim och fadern ut. Kistan stängs innan de sticker.*)
(*En stunds tystnad. Sedan mörknar det, och man hör gänget.*)

Pew Billy Bones! Din stund är kommen!

Hunden Slå in alla fönster! Vi måste in!
(Ett halvt dussin huliganer bryter sig in under grov förstörelse.)

Pew Jag känner stanken av Billy Bones. Han är här någonstans.

Hunden Han är här! Han är död!

flera Nej!

Pew Han har lyckats smita, den förrädaren!

Hunden Han har kvar sin kista här.

Pew Bryt upp den! Töm den!
(De bryter upp den slår sönder den och vänder upp och ner på den.)

Hunden Den är inte här!

Pew Någon har hunnit före! Slå sönder kåken! Vi är färdiga här!

röster Förbannade Billy Bones! Den skitstöveln! Han kom undan, den djäveln!
 Det ska han få betalt för!

Pew Slå sönder allt! Vedergällning! Vedergällning!
(De går bärsärkargång, och man hör i mörkret oväsendet av förödelsens totala omfattning.)

Scen 2.

Trelawney Mina vänner! Så trevligt! Men ni verkar uppjagade. Har det hänt något?

Livesey Det kan man lugnt påstå.

Trelawney Så spännande – och ovanligt. Här brukar ju aldrig hända något, utom i undantagsfall, när vi griper en och annan stackars smugglare.

Livesey Jag är rädd att det är större saker i görningen plötsligt än bara en och annan stackars smugglare.

Trelawney Så trevligt! Men stig in! Ta igen er framför brasan! Får jag bjuda på något värmande?

Livesey Jag tror att vår gode master Hawkins här behöver något mera värmande än te.

Trelawney Då tar jag genast fram artilleriet, så får ni välja vilka mörsare ni behöver. Nå? Vad står på?

Livesey Det har varit skumma saker på gång på Amiral Benbows värdshus på sistone.

Trelawney Ja, ni fick visst en egendomlig gäst dit, ett original som hela tiden sjöng om likkistor och rom. Han fick visst besök?

fadern Besök? Jo, jag tackar! Först kom det en, sen kom det två, och sen kom det en hel drös som rev ner hela värdshuset.

Trelawney Det var det värsta! Har det brunnit upp?

fadern Nej, men de håller väl på och demolerar det fortfarande.

Trelawney Men varför? Vad ska det vara bra för?

fadern Det kan man fråga sig.

Livesey De sökte efter något.

Trelawney Fann de det?

Livesey Nej, och därför blev de så rasande.

Trelawney Och er stackars gäst? Har han råkat illa ut?

Livesey Det kan man säga. Han är död.

Trelawney Det var det värsta! Lynchade de honom?

Livesey Nej, han lyckades dö innan de kom. Därför blev de så rasande.

Trelawney Jag förstår. Bara han visste vad de ville ha.

Livesey Men nu vet vi det också.

Trelawney Så spännande! Fortsätt!

Livesey Visa paketet, Jim. Jag tror det är dags att öppna det nu.

Jim (tar villigt fram paketet och försöker öppna det. Doktorn hjälper honom. De får fram en mycket sliten bok.)

Trelawney Vad är detta? En kassabok?

Livesey Det måste vara en räkenskapsbok. Den avlidne måste ha varit deras bokhållare och skattnästare.

fadern Det verkar vara en ganska slarvigt hållen kassaförvaltning. Det mesta är oläsligt och nästan bara kråkfötter och plumpar. Och vad kan alla dessa korsen betyda?

Livesey (läser) Maracaibo. Caracas. Estrella. Estremadura. Madreperla. Cartagena. Det är antingen spanska hamnar eller fartyg, antagligen sänkta eller brända.

Trelawney Sjörövare!

Livesey Precis min mening. Öppna nu det andra paketet, Jim.

Jim (öppnar det och vecklar ut en karta. Alla gör stora ögon.)

Livesey (triumferande) Det var det jag trodde.

Trelawney (förbluffad) Vad är det?

Livesey Detta, mina vänner, är kapten Flints egen karta över hur och var han grävt ner sitt byte på en viss obekant ö.

Trelawney Men öns latitud och longitud finns angivna här.

Livesey Precis.

Trelawney Då är det bara att segla dit och hämta den?

Livesey Precis.

fadern Men då behöver ni väl utrusta en expedition?

Livesey Precis.

Trelawney En smal sak. Skeppet blir lätt att utrusta, men vi måste få ihop världens mest pålitliga besättning.

fadern Kan ni verkligen fixa ett skepp så där bara?

Trelawney Vem tror du att jag är egentligen? Jag vore väl ingen magistrat om jag inte kunde få fram ett skepp?

fadern Tack, jag stannar hemma.

Livesey Ert värdshus är förhärjat.

fadern Just därför. Det måste sättas i ordning igen. Jag har ägnat hela mitt liv åt att tjäna hederliga pengar, och det ämnar jag fortsätta med.

Livesey Som ni vill.

Trelawney Men vi behöver en skeppspojke, och företaget vore värdelöst utan den här kartan, som vi har Jim att tacka för.

Livesey Vill du följa med, Jim?

Jim Får jag?

Livesey Naturligtvis får du.

Jim Men far då?

fadern (lägger handen på Jim) Jag litar på att du kommer tillbaka, Jim. Ett sådant här äventyr får du inte missa.

Jim O, tack, far!

Trelawney Berätta nu lite mera om den här kapten Flint. Vem var han egentligen?

fadern Jag vet en hel del om honom. Jag har fått höra historier om honom i hela mitt liv.

Livesey Kapten Flint var den mest konsekventa av pirater. Han skonade aldrig någon. Om någon inte passade honom eller inte tjänade hans syften var det ute med honom direkt och obönhörligt. Kapten Kidd och kapten Svartskägg var rena mesar mot honom. Han skonade aldrig besättningar eller passagerare från kapade fartyg utom sådana som direkt övergick till honom.

fadern Men han kapade väl bara spanska fartyg och hemsökte bara spanska hamnar?

Livesey För det mesta. Om ett fartyg hamnade i hans väg blev det kapat oavsett flagg och beskaftenhet. Han undvek bara de största brittiska örlogsfartygen, men sådana förekom inte i hans kölvatten. Han höll sig utanför den reglerade världen.

fadern Men varför? Vad kan man få ut av ett sådant leverne? Bara enkelriktad brottslighet kan knappast göra en människa lycklig.

Livesey Precis. Han försökte trösta sig med att samla skatter, men dessa grävde han ner som en ekorre och dog ifrån dem utan att ha fått någon glädje av dem.

fadern Stackars människa.

Trelawney Men där ligger de till ingen nytta, och vi har nu en enastående möjlighet att ta hand om dem och använda dem till godo.

Livesey Riktigt, Squire Trelawney, men företaget är känsligt. En värvad besättning får inte veta vad expeditionen handlar om. Vi måste vara diskreta, squire Trelawney.

Trelawney Hur ska vi då få ihop en besättning? Vad ska vi då locka dem med?

Livesey Vad som helst utom kapten Flints skattkammare.

Trelawney Det blir svårt.

fadern Därför stannar jag hemma.

Jim Äventyr kan locka vem som helst.

Livesey Precis. Det får bli lockbetet för en entusiastisk besättning av idealister. Jag tror säkert vi kan trumma ihop fler än vi behöver.

Trelawney En baggis. Skål för äventyret, mina vänner!

(*Alla höjer sina bägare utom Jim, som ser på.*)

Akt II scen 1. Puben i Bristol.

Dance Vi kan inte säga hur glada vi är över att ha råkat på er, mr Silver. Ni är som sänd från skyarna.

Silver Jag vet hur svårt det är att få ihop en bra besättning nu för tiden.

Dance Squire Trelawney blev helt entusiastisk över er hjälpsamhet. Men hur klarar ni er krog medan ni är borta?

Silver Jag får helt enkelt överlåta den åt betrodda kamrater tills jag kommer tillbaka.

Dance Här kommer nu min arbetsgivare. Äntligen får ni träffa Squire Trelawney, er blivande fartygschef.

(Trelawney kommer in med Livesey och Jim.)

Trelawney Är detta den berömde John Silver, som vi hört så mycket om? Äntligen får vi nöjet att råkas!

Silver Nöjet är helt på min sida, Squire Trelawney. Ursäkta att jag inte reser på mig. *(indikerar kryckan)*

Trelawney Vi förstår. Inga problem. Huvudsaken är att vi har en besättning, och en bra sådan, och det tack vare er!

Silver Åja, det fattas ännu några.

Livesey Får man ha ofinheten att fråga vad som hände med ert ben? Jag råkar vara doktor.

Silver Skeppsläkaren, förstår jag. En baggis. En kanonkula tog det. Det är inget riktigt ben utan en protes, men den fungerar. Jag har vant mig vid den, så att den blivit en del av mig. Jag är bara en aning stelbent och har ett tredje ben som hjälp.

Trelawney Inte dåligt! Och med tre ben behöver ni knappast några sjöben, ha-ha-ha! *(skrattar hjärtligt åt sitt eget skämt)*

Silver Ingen sjögång har fått omkull mig, vare sig enbent, tvåbent eller träbent.

Trelawney Ha-ha-ha!

Livesey Vi kan dock inte vara nog försiktiga med vår blivande besättning, mr Silver, då vår expedition är något av en statshemlighet.

Silver Jag förstår. Jag pratar aldrig bredvid munnen.

Livesey Unge Jim här, som blir vår skeppspojke och som kommer att lyda direkt under er som skeppskock, har sett er tillsammans med en viss ökänd skummis som går under benämningen Svarta Hunden. Vad vet ni om honom?

Silver Han försökte smita från betalningen på min krog. Ser jag honom igen ska han få betala.

Livesey Så ni känner honom inte?

Silver Inte närmare.

Livesey Jims värdshus sista gäst, en viss kapten Billy Bones, varnade Jim för en karl med krycka. Vet ni något om Billy Bones?

Silver En försupen sjöman som sett sina bästa dagar och bara hade sina sämsta kvar. Han lär ha supit ihjäl sig på Amiral Benbow.

Livesey Det är tyvärr ganska nära sanningen. Jag försökte förgäves sätta stopp för hans romintag, men ett värdshus är ett värdshus. *(med en menande blick mot Jim)*
Har du några frågor, Jim?

Jim Jag tror inte det är han.

Livesey Vem då?

Jim Mannen med kryckan, som Billy Bones varnade mig för.

Silver Det finns många sjömän som går på både krycka och träben.

Livesey Minsann, amputationer är vanliga till sjöss. Till lands kan man bättre undvika dem. – Varför tror du att det inte är han, Jim?

Jim Han är alldeles för trevlig. Den Billy Bones varnade för verkade vara en slipad skurk.

Livesey Han godkänner er, John Silver. Då ses vi väl ombord?

Silver Så fort jag fått ihop de sista av besättningen.

Trelawney Ju förr vi kommer iväg, desto bättre.

Silver Precis. Ju längre man uppskjuter en avresa, desto större blir risken att den inställs.

Livesey (sträcker fram handen) Väl mött, John Silver! Jag hoppas vi kan lita på er.

Trelawney Och jag ser fram emot vårt samarbete! Tack för besättningen! De skall alla bli rikligt belönade!

Silver Det tvivlar jag inte ett ögonblick på.
(De skakar hand med John Silver och går med Jim, medan Silver blir kvar på puben.)
Den pojken vill jag inget ont. Alla de andra kan vi utan vidare låta försvinna, men inte pojken.

Scen 2.

Trelawney Vad är problemet, kapten?

Smollett Ärligt talat, squire, tyckte jag inte om det här företaget från början.

Trelawney Vad är det för fel?

Smollett Allt!

Trelawney Det säger ingenting.

Livesey Om ni har något att klaga på, kapten, bör ni nog vara lite mera specifik.

Smollett För det första tycker jag inte om besättningen.

Trelawney Vad är det för fel på den?

Smollett Allt!

Livesey Ni får nog vara lite mera specifik. Är det någon som inte duger?

Smollett De är slödder och skummisar allihop! Varenda en kan man tro det värsta om i lömskhet och försåt.

Livesey Utan ett enda undantag?

Smollett Det skulle vara styrman Arrow i så fall och kocken.

Trelawney Det är kocken John Silver som lyckats samla ihop denna lysande besättning och på rekordtid!

Smollett Då kommer vi till huvudfrågan. Skulle inte detta vara en hemlig expedition med förseglade order?

Trelawney Naturligtvis!

Smollett Hur kommer det sig då att varenda besättningsman känner till varenda detalj i företaget inklusive latitud och longitud på öns belägenhet, där alla vet att ni ämnar gräva efter skatter?

Trelawney (och Livesey ser på varandra) Omöjligt!

Smollett Men så är det.

Livesey Jag bad er enkom att för en gångs skull inte vara lösmynt och prata bredvid munnen inför vem som helst!

Trelawney Men det har jag inte gjort!

Livesey Vem är det då som har skvallrat!

Smollett Det lär finnas en karta.

Trelawney Den är hemlig!

Smollett Vem har den?

Livesey Den är i säkert förvar.

Smollett Säkert, eftersom alla känner till den.

Livesey Detta är högst pinsamt.

Smollett Ja, det äventyrar hela resan innan den har börjat! Tänker ni verkligen genomföra den?

Trelawney Jag kan inte tänka mig att gå tillbaka ett enda steg på detta företag. Jag har lagt ner hela mitt liv och min själ i det.

Smollett Får jag i så fall föreslå vissa säkerhetsåtgärder, om ni vill ha mig kvar som kapten?

Livesey Ni tycks ha bättre koll på läget än vi, kapten. Var så god.

Smollett Krut och vapen har lagrats förut bredvid besättningen. Jag föreslår att hela förrådet flyttas intill kajutan.

Livesey Vidare?

Smollett Ni har fyra personer med er hemifrån. De har givits kojplatser förut. För deras egen säkerhet tror jag det vore bättre att ha dem akterut intill kajutan.

Trelawney Det kan ordnas. Något mera?

Smollett Jag tycker inte om idén att ha barn ombord.

Livesey Skeppsgossen? Jim Hawkins?

Trelawney Nu är måttet rågat! Ni är en surkart, Sir!

Smollett Jag tänker bara på resans och dess deltagares säkerhet, Sir, som jag som kapten är ytterst ansvarig för.

Livesey Er ansvarskänsla hedrar er, kapten. Jag tror gärna med er att ni och John Silver är de enda hederliga människorna ombord, och som sådana är ni outhärliga.

Smollett Tack, doktorn.

Trelawney Men ni måste tåla pojken! Vi kan inte skicka hem honom nu!

Livesey (försiktigt) Om han kommer i god kontakt med manskapet kan han bli av stor nytta för oss när det gäller att pejla besättningen.

Smollett Låt gå för det.

Trelawney Bra! Då ska vi nog kunna stå ut med varandra trots allt!
Smollett Jag hoppas det.

Scen 3. Ombord på däck.

Israel Hands Det var ju besynnerligt, det här med styrman Arrow. Vart försvann han?

Silver Ho vet. Han drack väl sig över bord.

pirat 1 Just när han höll på att bli en av oss!

2 Men han fick för mycket av det goda.

3 När ska vi ta skeppet?

Silver Håll er i skinnet! Vi har ju inte ens kartan ännu. Vi får inte gå händelserna i förväg. Vi behöver kaptenen så länge som möjligt, då han kan skeppet och vi seglar fint.

3 Men de andra då? Den där odräglige översittaren till landkrabba, den där opålitlige doktorn och den där onödiga pojken?

Silver Det är squiren som ska gräva upp skatten åt oss. Doktorn behövs för amputeringar. En doktor kan trots allt rädda liv till sjöss. Och pojken kan inte göra oss något ont. Låt honom vara.

2 Kapten Smollett hatar honom. Han kan inte tåla gullgossar.

Silver Det är kaptenens eget problem. Pojken hatar honom också, så det jämnar ut sig.

Israel Jag tror på John Silvers taktik. Vi måste vara försiktiga så att vi inte tappar kontrollen.

1 Just det.

3 Men när ska vi då slå till?

Silver Var inte så otålig. Jag tycker vi väntar tills vi är halvvägs på väg hem, när skatten är bärgad, när vi passerat stormkretsarna och alla tar det lugnt. Då när de minst anar det är det bäst att slå till, och då kan vi utan vidare göra oss av med alla onödiga personer.

2 Det är ju bara en fem-sex stycken som inte hör till vårt gäng.

Silver Men de är nyckelfigurer. Därför behöver vi dem så länge som möjligt.

Israel Allt har gått bra hittills, ingen misstänker något, så ingen har något att frukta. Resan har varit snabb, vi är nästan framme, och vår gode chef här John Silver har hållit oss alla vid gott mod, lagat god mat och hållit oss nöjda med sina extra romransoner. Allt vi behöver göra är att hålla stilen.

Silver Just det. Kom ihåg, ingen av de andra har en aning om vad vi håller på med. Vår diskretion måste vara absolut. Sup gärna till, men tappa aldrig balansen. Det här är vårt livs chans att äntligen manövrera en ordentlig vinst i hamn.

2 Vi litar på dig, John Silver.

Silver Jag tror faktiskt att det är säkrast för oss alla. Vill du nu vara så vänlig, Dick, och ge mig ett äpple ur den där äppeltunnan.

1 Äppel! Är kaka äppel det enda du kan, John Silver, när du själv skaffat oss fartygets största förråd av rom!

Silver Som ni vill. Spara äpplet till senare, Dick. (*Dick vänder om från äppeltunnan.*) Kom så drar vi oss förut. Vi måste ratificera våra planer i rom! (*De drar sig alla förut under något skrålande.*)

(*När faran är över tittar Jim upp ur tunnan.*)

Scen 4. I kajutan.

Trelawney Detta är verkligen allvarliga nyheter du kommer med, Jim.

Jim Jag har återgett det så gott det går.

Livesey Du har varit till ovärderlig nytta, Jim. Bara därför skall även du få dricka med oss. (*häller upp vin åt honom*)

Trelawney Jag är skyldig er en ursäkt, kapten Smollett. Jag trodde det värsta om er och det bästa om besättningen, när jag borde ha gjort tvärtom.

Smollett Hade jag anat att det förelåg myteristämningar från början hade jag vägrat segla med er, squire Trelawney. Vanligen ger sig myteristämningar till känna i god tid, men denna besättning har hållit sig i skinnet hela vägen. Den där John Silver måste vara en övermåttan slug karl. Han har tubbat oss alla, gett oss en besättning av enbart blodtörstiga pirater utan att vi märkt det och vetat allt om skatten och vår resas syfte från början.

Livesey Det är dags att börja överlista honom.

Trelawney Men vad tusan kan vi göra? Om vi vänder nu gör de myteri genast, och vi sitter där eller hänger i rånocken!

Livesey Frågan är hur många vi kan lita på.

Smollett I stort sett ingen utom oss själva. Rorsmannen Israel Hands, som blev styrman när Arrow försvann, förmodligen bortsupen, trodde jag var ett säkert kort, men inte ens honom kan vi nu lita på.

Trelawney Det ger oss tre utom oss fyra.

Livesey Då är vi sju mot nitton.

Jim Nej, sex mot nitton. Ingen räknar med mig.

Livesey Men du står på god fot med dem alla, Jim. Fortsätt med det och var vår agent. Och framför allt: ingen får veta att vi vet mer än vad de vet.

rop (utifrån) Land i sikte! (*entusiastiska röster, hurrarop etc. från övre däck*)

Trelawney (reser sig) Vi är framme. Nu börjar allvaret, mina herrar.

Akt III scen 1. Alla samlas uppe på däck.

Trelawney Mina herrar, jag får gratulera er till att ha gjort en framgångsrik resa så här långt. Utan tvekan önskar många av er att få sträcka på benen i land som omväxling. Jag ger härmed den som vill permission att ro i land och där göra vad er lyster. *(Entusiastiska hurrarop från nästan alla.)*

Silver Hur länge får vi stanna?

Trelawney Så länge ni vill till att börja med. Just nu behövs ingen ombord, eller hur, kapten?

Smollett Bara vakten. Jag stannar kvar, men i princip kan alla ta sig obegränsat ledigt tills vidare.

Trelawney Kanske någon av er har varit här förut och gärna uppfriskar gamla minnen.

Silver Jag är väl bekant med ön och känner väl till dess egenskaper och natur. Många har ankrat här för att förnya sina förråd.

Trelawney Vi tackar John Silver för hans sakkunnighet och hjälp i finnandet och lotsandet in i den bästa ankarplatsen.

Silver Tacka skelettön för dess idealiska hamn.

Trelawney Nå, vilka vill ha ledigt i land?

nästan alla (höjer nävarna eller händerna) Jaaaaaa!

Trelawney Ni är lediga genast.

(John Silver organiserar den omfattande evakueringen. Kapten Smollett har diskret trätt tillbaka med doktor Livesey, Trelawney ser på men börjar småningom bli orolig när männen försvinner, vänder sig till doktorn och Smollett.)

Trelawney Vet någon var Jim är?

Smollett Han var här.

Livesey Han är det inte längre. Han måste ha smugit sig med bland piraterna.

Smollett Sade jag inte att pojken ombord bara skulle leda till problem?

Livesey Såja, kapten, han kan ta hand om sig, och piraterna gillar honom, särskilt John Silver. Han vet nog vad han gör.

Smollett Kort sagt, jag ansvarar inte för följderna.

Trelawney Hur många har stannat kvar?

Smollett Silver har lämnat kvar sex av sina män.

Livesey Då kan vi inte ta fartyget.

Smollett Nej.

Livesey Kanske Jim gjorde klokt i att följa med i land?

Scen 2.

Jim kommer springande, ser sig bakåt, hamnar nästan i armarna på Ben Gunn.

Ben Vem är du?

Jim Jim Hawkins.

Ben Vem annars? Och vem är jag, undrar du? Det är just frågan. Det är knappt jag kommer ihåg det längre själv. Det var så länge sedan jag var presentabel. Men du har väl inte kommit hit ensam?

Jim Piraterna är här för att ta hand om kapten Flints skatt, när squire Trelawney har grävt upp den.

Ben Då är de alla ute i ogjort väder eller kort sagt illa ute och vet inte vad det är för väder som väntar dem, ty de hamnar totalt i stiltje, och det finns ingen väg ut ur Sargassohavets eviga stiltje.

Jim Men hur kom du hit?

Ben Det är just frågan. Det är det jag alltid har velat glömma men nästan det enda jag fortfarande kommer ihåg. Jag blev strandsatt. Jag var med kapten Flint. Han grävde ner sin skatt här och sköt sedan ner alla sina sex medhjälpare, så att det inte skulle bli några vittnen, som piratkaptener alltid gör, men det blir ändå alltid något obehagligt och synnerligen oönskat vittne. Jag var förste styrman under honom och slapp höra till dem som han avrättade, för jag var ofarlig, för jag såg ingenting och hörde ingenting och sade ingenting, men när jag kom seglandes här förbi några år senare övertalade jag några kompisar att vi skulle stanna här och söka efter kapten Flints skatt. Vi grävde och grävde och grävde. Till slut blev mina kamrater förbannade på mig och bad mig stanna kvar och fortsätta gräva själv, och det gjorde jag, för jag hade ingenting annat göra. Jag var som en dödgrävare som inte kunde sluta gräva fastän jag inte hade ett enda lik att gräva ner, och det jag ville gräva upp hittade jag aldrig, förrän när det var för sent. Jag är nästan levande begravd själv på kuppen, för jag var ju den enda som fanns som kunde grävas ner. Men vad är det för pirater som du har fört hit tillsammans med den där squiren som du dillade något om? Det är väl aldrig kvarlevor av kapten Flints gamla gäng? I så fall är det väl inte mycket kvar av dem, gamla patetiska benrangel och föredettingar som knappt kan stå på benen och som bara duger till att gräva ner sig. Säg inte att det är dom.

Jim Det är just vad det är.

Ben Säg inte att John Silver är med dem!

Jim Jo, det är just vad han är, och han är här i land nu. Jag såg honom just mörda en av de få hederliga karlarna ombord. Därför var jag på så skräckslagen flykt.

Ben Men varför har du och din squire rest med sådana typer hit?

Jim Han kom över Billy Bones skattkarta.

Ben Billy Bones! Lever han än?

Jim Nej, han dog knall och fall. Han fick inte dricka rom mer, men det gjorde han ändå.

Ben Då slapp han i alla fall bli hängd. En avundsvärd död, på min ära, den bästa tänkbara för ett gammalt fyllesvin som annars bara spytt ner sitt gamla kölsvin om han gjort en resa för mycket, som alla dina kamrater tycks ha gjort nu för att

uppsöka döden hos gamle kapten Flint, som härjar här på ön fortfarande men i vålnaders skepnad. Han har varit mitt enda sällskap i alla dessa år. De flesta är bättre döda än levande, men somliga måste hålla på att leva fastän de för länge sen överlevt sig själva och helst hade dött för evigheter sedan... Bara kapten Flint är definitivt död och dog i rättan tid innan han hann bli hängd, men han fick en vanärens död i sängen. John Silver var med honom men fick ändå inte tag i hans karta, som du nu påstår att ändå finns någonstans. Får piraterna tag i den blir vi alla värre än hängda. Vi blir värdelösa och avrättade precis som kapten Flints förbrukade medhjälpare, för vi skulle annars bara vara i vägen. Så fungerar piraterna. De utnyttjar en bara så länge man kan bli utnyttjad, och så fort de inte har nytta för en längre blir man skrotad eller i bästa fall strandsatt som jag, så att man i alla fall överlever som vålnad tills vidare, som en vålnad bland alla döda vålnader av minnen och förbrukade pirater... Så Billy Bones kom över kartan. Det var som fan. Han måste ha stulit den från kapten Flint innan han kallnat som lik och hittat den före John Silver. Kapten Flint hade aldrig lämnat den ifrån sig levande men hellre begravt den levande än sett att den överlevt. Men vad gör du ensam i land?

Jim Jag håller koll på piratgänget. De vet inte att jag spionerar åt squiren. John Silver är min kompis.

Ben Han är ingens kompis och inte ens sin egen. Han är allas dödsfiende men låtsas vara allas vän och spelar teater som sådan tills han sticker kniven i ryggen på dig när du är som minst på din vakt. Han har inga vänner utan att förbruka dem. Han är kapten Flints arvtagare som fullblodspirat. Men hur många är ni, som måste tampas med piraterna?

Jim Det är squiren, kapten Smollett, doktor Livesey och tre hederliga till ombord men också sex pirater. Sex pirater är i land.

Ben Men de ger sig inte förrän din squire grävt upp skatten, som bara han kan göra. Då blir din squire nästa dödgrävare på den här ön i all evighet. (*Bom!*) Vad var det?

Jim De skjuter på skeppet.

Ben Då är det krig.

Jim Det verkar så.

Ben Jag har en liten jolle. Det är bäst du far tillbaka till de dina på skeppet.

Jim Trevligt att råkas, Ben Gunn!

Ben Nöjet var helt på min sida. Skynda dig nu! Du kan behövas där ute!

(Jim ränner iväg.)

Tre års isolering och ensamhet utan den bittersta omväxling, och den första mänskliga varelse jag sedan möter är ett barn!

Scen 3. I blockhuset.

Livesey Jag är rädd att vår situation är ganska bekymmersam. Vi hade inget annat val än att överge fartyget, vi kunde inte övermanna piraterna, vilket vi hade kunnat om vädret hade varit gynnsamt, men nu var det inte det, för det var kronisk stiltje, och hade vi gjort processen kort med piraterna ombord hade de andra reagerat, och vi vet inte vad som hänt Jim. Kort sagt, vi hade inget annat val än att sätta oss i säkerhet här, instängda och med alla världens fasor lurande omkring oss, och med det mesta av våra förråd sänkta på vägen.

Smollett Som piraterna nu tar hand om. (*Bom!*)

Trelawney De skjuter fortfarande vilt omkring sig. Att de inte tröttnar på att missa hela tiden.

Livesey De skjuter för långt. När kulorna når fram har de ingen kraft utan bara faller ner och gräver ner sig i sanden.

Trelawney Vore det ändå inte bättre att hala flaggan? De kan ju inte se blockhuset. Flaggan är deras enda mål, och den sticker dem i ögonen.

Smollett Aldrig i livet att vi halar vår Union Jack! Vi står för civilisation och heder och ärlighet!

Livesey Men våra förråd är begränsade. Vi har inte för mer än tio dagar, och vi kan inte vänta förstärkning förrän om några veckor, eller hur, squire Trelawney?

Trelawney Om ingenting har hörts från oss i augusti skickar de ut förstärkningar då.

Livesey Det är alltså en fråga om månader.

Trelawney Ja.

Livesey Alltså är vår situation allt utom hopplös, så länge vi lever. En av oss har redan hälsat hem, skjuten av piraterna, men mest bekymrar det mig vad som kan ha blivit av lille Jims öde... (*Bom!*)

Trelawney Nu bommar de igen.

Smollett Men jag tror att vi får förstärkning.

Livesey Hur så?

Jim (har klättrat över palissaden) Jag tror att jag har positiva nyheter.

Livesey Välkommen, Jim, min pojke! Vi trodde nästan det värsta om dig.

Jim Att jag svikit er?

Livesey Nej, att piraterna gjort processen kort med dig.

Jim Ingen risk. Jag har träffat Ben Gunn.

Smollett Och vem i alla förbålda gästarnas namn är Ben Gunn?

Jim Han seglade med kapten Flint. Han känner alla piraterna.

Trelawney Och det var en levande människa du träffade? Ingen gammal gast som spökar här?

Jim Han strandsattes här för tre år sedan och har levt ensam hela tiden men vet något om Flints skatt.

Livesey Då kan han hjälpa oss. Den saken är säker.

Smollett Men vem är han?

Jim Han var med när kapten Flint byggde detta blockhus. Han känner John Silver bättre än någon annan och vet vad han går för.

(en visselpipa utanför)

Trelawney Vem är det?

Smollett Vit flagg. Parlamentär. Är det inte ta mig tusan självaste John Silver!

Trelawney Vad vill han?

Smollett Det får vi veta, om vi talar med honom.

Trelawney Vem vill tala med honom? Inte jag.

Livesey Inte jag.

Smollett Det måste väl bli jag då.

Silver (kommer till synes, viftar med vit flagga) Hallåå!

Smollett Vad vill du?

Silver Parlamentera!

Smollett Har vi något att parlamentera om?

Silver Ni har en karta. Vi har fartyget. Låt oss byta.

Smollett Ni har skjutit skarpt på oss hela dagen. Varför skulle vi tro på er?

Silver Ni har ingen chans i längden. Vi är dubbelt så många och kan svälta ut er. Vårt enda intresse är i kartan.

Smollett Kom och hämta den då.

Silver Det gör vi om vi måste.

Smollett Ni måste ingenting utom dingla i galgen som sjörövare allihop. Ni har gjort myteri och tagit mitt fartyg med våld.

Silver Ni övergav det.

Smollett Inte frivilligt åt er. Även en kapten har rätt att ta permission i land utan att bli av med sitt fartyg.

Silver Ni har ingen chans. Vi tänker storma er.

Smollett Gör det då.

Trelawney (till Smollett) Skjut honom på fläcken!

Smollett Nej, vi är inga pirater. Även om hela världen består av bara skurkar måste vi hålla på anständigheten.

Silver Skyll er själva!

Smollett Tack detsamma!

Silver Detta var er sista chans!

Smollett Ni har ingenting att komma med!

Silver Jo, blod och eld och vapen!

Smollett Vi ger oss inte utan strid! Hur många har ni förlorat redan? Fyra eller fem?

Silver Men ni har också reducerats.

Smollett Men vi har hedern och rätten att slåss för. Ni har ingenting!

Silver Vi var kapten Flints män! Vi har rätt till vår lön under honom! Ni är ute efter något som inte är ert!

Smollett Vi vet inte ens om det finns. Vi är en expedition utrustad för att utforska innebörden av en karta. Som alltid när man är på jakt efter något tillhör det som påträffas den som hittar det.

Silver Men vi var Flints män!
Smollett Och vi är squire Trelawneys män! Efterlämnade kapten Flint något testamente? Nej, han ville ta allt med sig i graven. Han gav ingenting bort frivilligt och allra minst till er.
Silver Därför skall vi ha det!
Smollett Vi får se vem som hittar det.
Silver Dra på trissor!
Smollett Dra åt helvete!
Silver Vi kommer ingen vart.
Smollett Har du kommit på det först nu?
Silver Ni är alla dödens!
Smollett Och ni är hopplösa fall. Jag tror aldrig ni kommer härifrån levande.
Silver Vi får se.
Smollett Vi har ingenting att diskutera!
Silver Som sagt, skyll er själva!
Smollett Det är ni som får göra det.
Silver Då så! (*stryker flagg och avlägsnar sig*)
Trelawney Vad händer nu?
Antonio De anfaller.
Trelawney Kan vi göra något åt saken?
Smollett Nej, bara försvara oss och döda dem.
Trelawney Alltid något.

(*Skott smäller.*)

Livesey Pass på! Nu kommer de! Ta betäckning!
(*Ett gränslöst pangande, piratvrål med mera våld och skrik.*)

Akt IV Scen 1. Efter striden.

Livesey Vi klarade det.
Trelawney Med nöd och näppe. Hunter är död, och kapten Smollett är sårad.
Livesey Han klarar sig. Han har fått blesyrer förr. Men hur är det med Jim?
Jim En baggis.
Livesey Det gläder mig. (*ser över Smolletts blesyrer*) Du klarar dig, min vän, men du får inte gå upp och gå eller röra armen eller tala, om du kan låta bli, på några veckor.
Smollett Hårda bud.
Livesey Nej, hårda bandage.
Trelawney Vad kan vi göra härnäst utom invänta nästa anfall?
Livesey Ingenting, men det är det värsta vi kan göra, så vi måste göra något.
Trelawney Vad då?
Livesey Dum fråga. Jag vet vad jag måste göra.
Trelawney Gå och kissa?
Livesey Inte bara det. Jag ämnar uppsöka den där Ben Gunn.

Trelawney Ge dig ensam ut i buskagen bland vildarna?
Livesey Vi knäppte flera av dem. De har fått sin ranson för några dagar. Vi måste utnyttja tiden till att agera.
Trelawney Gå inte ut i skogen obeväpnad.
Livesey Ni behöver era eldvapen här. På två man hand kan ni hålla fortet. Allt jag behöver är en huggare – och kartan.
Trelawney Var så god. (*överräcker kartan*)
Livesey Tack. Den blir min passersedel till Ben Gunn. Men var är Jim? Har han smitit nu igen?
Trelawney (*ser sig omkring liksom doktorn*) Det ser inte bättre ut.
Livesey (*ropar*) Jim! (*inget svar*) Tur att han inte har kartan.
Trelawney Lycka till, doktorn, och kom tillbaka.
Livesey Var så säker. (*tar hatten på sig, en huggare och ger sig av*)
Trelawney Ensam med skogen översållad med lik och pirater smygande i buskarna. Det ser illa ut. Och kaptenen däckad i land. Snacka om taskigt läge.

Scen 2. Ombord.

Jim kommer upp, ser Israel Hands och Rödmössan ligga orörliga och blodiga på varandra.

Jim Det förklarar saken! De har dödat varandra i fyllan och villan! Och därför är skeppet utan kontroll...
Israel Inte riktigt död än, grabben, men på god väg. Tur att du kom. Nu kan vi styra fartyget.
Jim Vad hände?
Israel Vi tänkte sticka härifrån med fartyget efter alla eldstrider vi hört från land. Det finns väl inte många kvar där nu. Är du den siste överlevande?
Jim Vi har ännu blockhuset.
Israel Men hur många finns kvar?
Jim Vi är fyra mot nio.
Israel Då har några av er också bitit i gräset.
Jim Men varför bråkade ni?
Israel Säg det. Vi drack väl för mycket. Säg, du kan inte ge mig en slurk vatten? Du ser att mitt ben är illa tilltygat.
Jim (*hämtar vatten åt honom*) Sen seglar vi fartyget i land. Jag är kapten nu. Och vi halar piratflaggan.
Israel Så du är kapten Hawkins nu. Tidigare hade vi kapten John Silver, och före honom den surkatten kapten Smollett. Och du tänker sätta skutan på grund och har aldrig seglat förut, eller hur?
Jim Nej.
Israel Jag var kapten Flints kanonmästare. Jag missar aldrig ett skott, men den här skutan är fördömd. Bara missar hela tiden. Och nu är hälften av oss döda. Kan du manövrera rodret?

Jim Jag kan försöka.

Israel Det kan du säkert. Bara sätt kursen och håll den. Vet dina vänner om att du är här?

Jim Nej.

Israel Så du kom hit på eget initiativ när du såg skutan med fladdrande segel. Trodde du vi alla var döda?

Jim Det är ni ju nästan.

Israel Inte riktigt ännu. Rätt så. Håll kursen. Du lär dig. Det är bara att känna in skeppets egenskaper och egenheter och utnyttja dem. Man seglar aldrig med förnuftet utan bara med känslan och intuitionen, men mest uppmärksam av allt måste du vara på vädret. Det kan ställa till med vad som helst och vanligen helt plötsligt, särskilt på dessa breddgrader.

Jim Det har jag förstått.

Israel Du blir en bra sjöman när du blir stor, om du lever så länge.

Jim Jag lär leva längre än någon av er, då jag aldrig blir någon pirat.

Israel Säg inte det. Alla pirater har varit oskyldiga barn som du. John Silver menar att du skulle kunna göra karriär under hans vägledning.

Jim Aldrig i livet! Han är en förrädare!

Israel Är han? Är inte alla myndighetspersoner och politiker förrädare med realpolitik som ursäkt, och som alltid kommer undan då de är i etablerad ställning? Vi är hederliga som står för vad vi går för utan att sticka under stolen med vår skurkaktighet. De lever på att sticka under stolen med allt och förråder vem som helst om det tjänar deras syften. Hur tror du squire Trelawney kommer över sina pengar?

Jim Jag vet ingenting om sånt.

Israel Det är lika bra det och bäst för dig det. Fortsätt med det och håll dig utanför, så kanske du klarar dig. På tal om det, skulle du kunna göra mig en sista tjänst innan jag dör? Du har satt kursen, och vi kommer strax att göra landkänning, och då hamnar fartyget antingen i mina vänners händer eller i dina, det kvittar, det blev ändå aldrig någon skatt, alla fick lång näsa, de flesta dog i inbördeskrig som vanligt, så vi beslöt att sticka ifrån alltihop, och så kom vi ihop oss om en struntsak, och så ligger han där som en färdig trasdocka. Skär en tobaksbuss åt mig innan jag dör. Jag har tobaken här. Det är mitt livs sista önskan.

Jim Är ni verkligen så döende som ni ser ut?

Israel Som du ser. Det är knappt flämtningen kvar av mig.

(Jim stagar rodret och närmar sig Israel för att hjälpa honom skära en tobaksbuss. När Jim är tillräckligt nära tar Israel fram en hemlig kniv och gör ett anfall, Jim drar sig genast undan,, Israel kastar kniven, missar, men Jim har fått fram två pistoler, avfyrar båda samtidigt, Israel träffas och dör och Jim tappar genast pistolerna. Genast törnar hela skutan med ett brak och en stöt mot en bank, och Jim ramlar omkull.)

Tillbaka till blockhuset! (lämnar skutan)

Scen 3.

Trelawney Vad tror ni Jim menar egentligen?

Livesey Jag tror inte han har övergått till piraterna, om det är det ni menar.

Trelawney Jag menar ingenting. Jag bara undrar.

Livesey Det gör jag också. Hur som helst, skeppet är borta, och vi har ingen chans mot de pirater som finns kvar, då de har alla resurserna.

Trelawney Vad menar ni?

Livesey Vi måste avtåga och ge dem kartan på villkor att de lämnar oss i fred. Med Jim borta kan vi inte riskera något mer.

Smollett (från sin sjukbädd) Han har alltid kommit tillbaka.

Livesey (strängt) Tyst, kapten! – Jag hoppas han kommer tillbaka, men han har ingenting att komma tillbaka till om vi inte sätter oss i fullkomlig säkerhet. Genom Ben Gunn har vi fått en chans till fullkomlig säkerhet.

Trelawney Berätta!

Livesey Senare. Nu måste vi få fram en ny parlamentär innan de anfaller igen, och vi har en sårad patient att förflytta.

(ägnar sig åt Smollett och hans bandage)

Scen 4.

Silver Jag fattar ingenting. Fastän de var i fullkomlig säkerhet här överger de blockhuset och flyttar ut till skogs och ger upp kartan mot försäkran om att vi lämnar dem i fred. Vad har de i kikaren? Är de så säkra på att vi alla skall hamna i galgen? Om det var någonting jag aldrig trodde på, så var det lagen och dess så kallade rättvisa. Den finns inte. Den är en myt för det mesta missbrukad till att förtrycka och bråka med folk i onödan. Alla är vi födda fria, men lagen är till för att kringskära all frihet och bestraffa den, och allt man kan göra då är att slå sig ut och forcera sin rätt till frihet. Jag hade det bra i Bristol med min fruga och vårdshus, men friheten fattades, varför jag vågade kasta mig ut på detta mitt sista äventyr som ändå mitt livs största chans. Och så springer Jim mitt i armarna på oss, när skeppet är borta och bara sex av oss är kvar och nästan erbjuder sig som gisslan, och han lovar att hjälpa mig och vittna för mig om jag någonsin ställs inför lagen, men det är för sent för mig att ansluta mig till squiren och doktorn. Jag har dödat för många redan på denna resa, och mina sista män skulle genast döda mig om jag försökte ge mig. Ingenting går, och ändå är ännu inte allting förlorat, och vi har kartan. Om vi lyckas bärga skatten och återfinna skeppet skulle kusten vara klar.

Livesey (utanför) Blockhus ohoj! Det är doktorn!

Silver Som kommer för att plåstra om våra döende kamrater. Att han orkar. – Vi har Jim här!

Livesey Jag vet. Får jag tala med honom.

Silver Jim, han vill tala med dig.

Jim (störtar fram till doktorn, som han talar med genom palissaden) Det är inte som det ser ut, doktorn. Jag är inte en av dem.

Livesey Jag vet, min son, men hoppa över palissaden, så rymmer vi tillsammans till friheten och Ben Gunn.

Jim Jag har lovat John Silver att inte rymma. Jag är hans enda hopp om hans liv, och han har skyddat mig mot de andra piraterna, som ville döda mig.

Livesey Varför kommer han inte över till oss?

Jim Han kan inte överge sina kamrater, som skulle döda honom om han försökte. Och han tror inte på kronans rättvisa.

Livesey Han har rätt. Den skulle aldrig skona honom. Han har gjort myteri, och han har dödat flera av vår besättning. Han har ingen chans. I detta läge är det bara du som har en chans.

Silver Kom in till patienterna, doktorn. De väntar.

Livesey På mig eller på befrielsen genom döden?

Silver Båda, förmodar jag. Den mänskliga naturens obotliga fåfänga vill alltid leva så länge det går och helst ända fram till avrättningen.

Livesey Vad har de för hopp?

Silver Deras sista fåfänga är bärgningen av skatten, som vi ger oss av och gräver upp i morgon, vare sig någon kan ta något av den med oss eller inte. Utan skattens lockelse hade de dödat mig med Jim igår, när han kom.

Livesey Det var vårt fel. Vi borde ha litat på honom och på något sätt hindrat honom från att söka sig tillbaka till blockhuset.

Silver Hur?

Livesey Jag vet inte. Vi visste ju inte var han var.

Silver Han säger att han räddat skeppet åt er, som han gömt i en hemlig vik.

Livesey (förvånad) Vad!

Jim Det är sant, doktorn.

Livesey Och ni gräver efter skatten i morgon?

Silver Så är det tänkt.

Livesey Var noga på er vakt när ni hittar den.

Silver En varning? För vad?

Livesey Nej, en doktors assistans.

Silver Den kan rädda liv. Få se om ni kan rädda något mera här. Var så god och stig in.

Livesey Jag känner på doften att ni åtminstone ännu inte lider brist på någon smärtstillande sprit.

Silver Jag är rädd att det är det enda vi inte saknar. (De går in i blockhuset.)

Akt V Scen 1.

*Sjörövarna vandrandes in på scen,
Silver sist med Jim efter sig med en snara runt livet som fånge.*

Silver Vi har inte långt kvar. Där borta är det.
Morgan Jag tyckte inte om skelettena.
Silver Det gjorde inte dom heller.
pirat 2 Kapten Kidd gjorde samma sak: sköt ner sina egna dödgrävare.
3 Han sköt vilt omkring sig för minsta småsak.
4 Men siktade alltid mot hjärtat och träffade alltid rätt.
2 Det gällde att inte ha hjärtat på rätta stället.
Morgan Snacka inte utan gå på!
3 Trampa mig inte på hämlarna, din döds-kalle!
4 Döskalle kan du vara själv.
Silver Skämta inte om döden. Han kan uppfatta det som en kallelse.
Morgan Vad var det egentligen för ett träd vi skulle hålla utkik efter?
2 Det finns många träd.
Silver Trädet där borta.
3 Och hur vet du att det är det?
Silver Vilket skulle det annars vara?
4 Träd som träd.
Silver Ni ser dubbelt allihop. Det finns bara ett träd på kartan.
Morgan Men desto fler i verkligheten.
Ben Gunn (s röst) Femton gastar på död mans kista, för hej och hå och en sejdell med rom!
flera Hu! (dödligt förskräckta)
4 Det var kapten Flints röst!
Morgan Men kapten Flint är ju död!
3 Omöjligt!
Morgan Jag tycker inte om det här.
Silver Det är någon som driver med oss.
Ben Gunn Darby McGraw! (klagande) Darby McGraw! Darby McGraw! Gå efter rom, Darby!
Morgan Kapten Flints sista döende ord!
2 Han spökar!
3 Vad skulle han annars göra? Vi hittade ju hans sex skelett, som säkert varit osaliga och härjat sedan dess, och varför skulle han inte då göra det också?
4 Den här förbannade ön är osaligheten själv.
Morgan Jag vet inte om jag vill vara med längre.
Silver Tvekar ni nu, era misslyckade missbrukare, när vi bara står några steg från skatten? Era harhjärtade sölkorvar, vi har ju nästan nått målet!
Morgan Rösten lät mera som Ben Gunn än kapten Flint.

4 Ben Gunn? Vad skulle han göra här?

3 Vem fan bryr sig om Ben Gunn?

Silver Kom igen nu! Resonera inte, och babbla inte, utan bara kör på!
(De kommer fram till den tomma utgrävningen och blir lika snopna som de tidigare varit förskräckta.)

2 Någon har varit här före oss!

Silver (lågmlt till Jim) Håll dig bakom mig och pass på! *(räcker honom en pistol)*

Merry Vad menas, John Silver? Ska det här vara någon sorts skämt? I så fall är det inte roligt.

4 Har du varit här före oss, din djävel?

Morgan Var i alla tusen djävlers namn är skatten?
(I samma ögonblick brakar elden lös. En av piraterna dör på fläcken.)
 Nej nu djävlar har jag fått nog! *(flyr för livet, och de två andra följer honom.)*
Doktorn, Trelawney och Ben Gunn kommer fram.)

Silver Du skrämde vettet ur dem, Ben Gunn!

Ben Gunn Det var meningen!

Silver Tänk att du lever ännu! Vem lämnade dig här?

Ben Gunn De dårar som tröttnade på att gräva efter skatten. Kvarlämnad här hade jag inget annat att göra och fann den. Är det så konstigt?

Livesey (befriar Jim) Jag beklagar obehaget, Jim.

Jim Det var inget obehag. Det var bara roligt.

Trelawney Om ändå allt obehag kunde upplevas som roligt, vilket tydligen barn ändå alltid kan! John Silver, du har ingenting att frukta av oss då du räddat livet på denna pojke.

Silver Ändå ämnar jag göra vad jag kan för att aldrig råka ut för rättvisan.

Livesey Nå, squire Trelawney, resan är betald med ränta tack vare Ben Gunn.

Trelawney Jag tackar för det, Ben Gunn. Hur känns det att få komma med hem till England?

Ben Gunn Jag längtar efter att få supa ihjäl min del av pengarna.

Silver En gång pirat alltid pirat. Ben Gunn, du gör klokast i att slå följe med mig.

Ben Gunn Inte en gång till. Aldrig i livet.

Livesey Vi har en stackars pirat att begrava. Vad skall vi göra med de tre övriga?

Trelawney Låt dem vara. De får försöka hitta vägen hem själva.

Silver De har sprit tillräckligt så de kan klara sig.

Trelawney Men vi har mycket arbete framför oss. Skatten måste bärgas till skeppet, som måste sättas i ordning, och sedan har vi hemresan att tänka på.

Silver Kom, Jim. Du är fortfarande min mässpojke.
(De går alla ut, Silver med handen på Jim som stöd.)

Scen 2. Kajutan.

Kapten Smollett sitter vid loggbordet och navigerar. Silver inträder.

Silver Kapten, jag får gratulera er till er återhämtning efter pärserna på Skattkamarön.

Smollett Ingenting att gratulera till. En sjöman får tåla stryk, som ni väl vet, kapten John Silver.

Silver Ni kallar mig kapten fastän jag ledde myteriet.

Smollett Med all rätt. Er navigering efter myteriet var den svåraste, ty det är bara ett hantverk att navigera över hav, men inga blindskär kan vara mer besvärliga än människor, och tack vare er navigation kom vi levande fram trots gatloppet mellan alla mördare.

Silver Det gör mig ont om de tre som blev levande kvar.

Smollett Det kunde inte hjälpas. De fick trots allt förbli levande, och förhoppningsvis blir nästa skepp som anlöper den döds-kalleön ett piratskepp, där de kanske finner några gamla bröder ombord. Hade vi tagit dem med oss och räddat dem hade de ovillkorligen hängts i England, vilket för mig fram till frågan varför jag har kallat er in hit.

Silver Nå?

Smollett Ett huvud sitter löst, kapten John Silver, och ingen av oss här ombord vill att ni tappar det.

Silver Det har jag ingen avsikt att göra.

Smollett Saken är den, att squire Trelawney är en magistrat och överhetsperson, och inte ens han kan rädda ert liv om ni kommer till England.

Silver Vad föreslår ni?

Smollett Även doktor Livesey är en myndighetsperson, men jag har ingenting med någon myndighet att göra. Jag har tänkt över saken noga. Skatten innebär en större rikedom för var och en av oss än vad någon av oss behöver. Jag föreslår följande. När vi anlöper nästa hamn, som måste bli spansk, vill jag be er att bryta er in i förrådet där skatten förvaras, ta så mycket av den ni kan få med er utan att spilla och smita i land och där gå under jorden tills vi seglat vidare.

Silver Ni ber mig desertera?

Smollett Nej, jag befäller er, ty det är er enda chans.

Silver Tack, kapten. Jag har väl inget annat val än att lyda.

Smollett Nej, det har ni inte. Lycka till på era fortsatta resor, kapten Silver.

Silver Jag önskar er detsamma, även om jag misstänker at ni hädanefter tänker stanna hemma. Man blir mindre benägen att ge sig ut på nya resor med åldern, men mina resor tar nog aldrig slut, då jag alltid finner det värt att undfly rättvisan.

Smollett Ni är ännu ung. Ni är väl inte ens femtio ännu?

Silver Och mina bens tillstånd tvingar mig att ständigt röra på mig. Annars stelnar även det andra benet.

Smollett Men ni har ju tre.

Silver Träben är ett handikapp, ingen lyx.

Smollett Lycka till, kapten Silver. Jag gissar att vår resa tillsammans för bådas del var vår roligaste. Därför stannar jag hädanefter hemma.

Silver Min sista resa har dess värre bara börjat. (*linkar ut på sin krycka. Kapten Smollett ruskar gillande på huvudet efter honom och återgår till navigeringen.*)

Smollett Doktor Livesey, det var din idé, men jag förmodar att det var Jim som gav dig den. Må vi som vilka äkta pirater som helst aldrig förråda varandra.

(*Ridå.*)

Milano 5.4.2014

Efterskrift

Av praktiska hänsyn till teaterns möjligheter har här John Silver försetts med ett extra ben, så att han slipper vara av med något – ingen skådespelare kan förväntas spela rollen av enbent på scen, om han inte är enbent av naturen, vilken ingen skådespelare är. De eventuella skådespelare som blivit av med ett ben och ändå fortsatt spela teater är mig veterligen bara en enda i teaterhistorien – Sarah Bernhardt, men inte ens hon kunde man ha förväntat sig att kunna spela rollen av John Silver.

Jim Hawkins moder har här lämnats utanför handlingen, medan vi låtit hans far få leva vidare. Enligt Robert Louis Stevensons oöverträffbara original avled båda innan Jim lämnade England. Dessa och andra friheter vi tagit oss med denna den första stora sjörövarromanen ber vi sagde författare förlåta oss och våra läsare och publik ha överseende med, som vi alltid kan rekommendera att vid behov ta till originalet för kontroll av urkunden, som väl finns översatt till alla världens språk.

Göteborg efter renskrivning 13 maj 2014